
Odbor za međunarodnu trgovinu

2023/0397(COD)

19.2.2024

MIŠLJENJE

Odbora za međunarodnu trgovinu

upućeno Odboru za vanjske poslove i Odboru za proračune

o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan
(COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD))

Izvjestitelj za mišljenje: Helmut Scholz

PA_Legam

KRATKO OBRAZLOŽENJE

Europska unija razvila je sveobuhvatnu politiku kako bi podržala postupno pristupanje zemalja zapadnog Balkana: Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. Cilj je tog procesa potaknuti demokratski, gospodarski i društveni napredak u zemljama koje žele pristupiti EU-u, čime se promiče veća suradnja i stabilnost u Europi.

Europska unija, kao i dotične zemlje, u potpunosti je uvjerenja u europsku perspektivu zemalja zapadnog Balkana, u naše bliske kulturne, povijesne i geografske veze te u našu suradnju u nizu važnih područja.

Zapadni Balkan posebno je pogoden nedavnim krizama kao što su COVID-19, odlazak znatnog broja mladog stanovništva i gospodarske poteškoće pogoršane ruskom agresijom na Ukrajinu. Kupovna moć građana zemalja zapadnog Balkana iznosi između jedne trećine i jedne polovine prosječne kupovne moći u Europskoj uniji.

Izvjestitelj podržava zaključke sa sastanka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana održanog 13. prosinca 2023. Europska unija ponovno je potvrdila nedvojbenu predanost budućem pristupu zemalja zapadnog Balkana Europskoj uniji i pozvala na ubrzanje procesa koji se temelji na zajedničkim vrijednostima demokracije i vladavine prava, vjerodostojnim reformama koje provode partneri i na pravednoj uvjetovanosti.

Kako bi ojačao tu predanost, EU pruža znatnu pomoć i finansijsku potporu toj regiji. Na taj način može doći do postupne integracije u jedinstveno tržište, kojoj će prethoditi snažna suradnja, europska potpora i regionalna integracija (kao pripremne mjere). Poboljšanje naših trgovinskih i komercijalnih odnosa također će biti jedan od ključnih čimbenika budućeg uspjeha tih zajedničkih napora.

Instrumentom za reforme i rast za zapadni Balkan znatno će se povećati finansijska pomoć. Finansijskim sredstvima iz Instrumenta podupirat će se programi reformi na zapadnom Balkanu, s naglaskom na socioekonomskim i temeljnim reformama, uključujući vladavinu prava i ciljana ulaganja.

Sredstva u okviru Instrumenta iznosit će 6 milijardi EUR za razdoblje 2024. – 2027. za dvije vrste potpore: dvije milijarde EUR u obliku bespovratne potpore i četiri milijarde EUR u povlaštenim zajmovima koje osigurava Europska unija. Izvjestitelj pozdravlja tu finansijsku obvezu, ali se zalaže za povećanje bespovratne potpore i fleksibilnosti u pogledu uvjetovanja zajmova.

Prijedlog Komisije uključuje strogu uvjetovanost tako što oslobođanje sredstava ovisi o postizanju ciljeva navedenih u prethodno odobrenim programima reformi. Izvjestitelj smatra da takav pristup iziskuje visok stupanj fleksibilnosti i uzimanje u obzir nedavnih kriza koje i dalje utječu na zemlje zapadnog Balkana. Izvjestitelj također ustraže u potrebi da se ta ambicija uvjetuje poboljšanjem socijalnih i radnih uvjeta, održivim razvojem i borbor protiv nejednakosti, posebno između muškaraca i žena.

Sva ulaganja moraju doprinijeti širem cilju pomaganja regiji da prijeđe na zeleno, klimatski neutralno, otporno, digitalno i uključivo gospodarstvo. Izvjestitelj insistira na utvrđivanju

prioritetnih ciljeva, posebno onih povezanih s vrijednostima koje dijelimo i kojima će se dodatno ojačati temelji procesa proširenja. Te vrijednosti uključuju vladavinu prava, demokraciju, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda promicanjem neovisnog pravosudnog sustava, borbu protiv prijevara, korupcije, organiziranog kriminala, pranja novca, utaje poreza i prijevara, poštovanje međunarodnog prava, slobodu medija i akademske slobode, kao i okruženje pogodno za civilno društvo, poticanje socijalnog dijaloga te promicanje jednakosti između muškaraca i žena, nediskriminacije i tolerancije kako bi se zajamčilo i ojačalo poštovanje prava pripadnika manjina.

Iako bi taj program trebao omogućiti konvergenciju gospodarstava zemalja zapadnog Balkana i uskladiti njihove standarde s onima Europske unije, uz to približavanje naših gospodarstava moramo i ojačati naša kulturna, obrazovna, akademska, istraživačka i kreativna partnerstva. Izvjestitelj je uvjeren da, osim jačanja naših gospodarstava, postoji i znatan potencijal za bliže odnose i bolje međusobno razumijevanje.

AMANDMANI

Odbor za međunarodnu trgovinu poziva Odbor za vanjske poslove i Odbor za proračune da kao nadležni odbori uzmu u obzir sljedeće amandmane:

Amandman 1

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 11.

Tekst koji je predložila Komisija

(11) Također bi se trebala osigurati dosljednost i potpora općim ciljevima vanjskog djelovanja Unije kako su utvrđeni u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji, uključujući poštovanje temeljnih prava sadržanih u Povelji EU-a o temeljnim pravima. Posebno će se osigurati zaštita i promicanje ljudskih prava i *vladavine* prava.

Izmjena

(11) Također bi se trebala osigurati dosljednost i potpora općim ciljevima vanjskog djelovanja Unije kako su utvrđeni u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji, uključujući poštovanje temeljnih prava sadržanih u Povelji EU-a o temeljnim pravima. Posebno će se osigurati zaštita i promicanje ljudskih prava, *radnih prava, u skladu s konvencijama Međunarodne organizacije rada, kao i s vladavinom* prava.

Amandman 2

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 12.

Tekst koji je predložila Komisija

(12) Aktivnosti u okviru Instrumenta trebale bi doprinijeti ostvarenju ciljeva održivog razvoja, Pariškog sporazuma i Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti i Konvencije Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije te ne bi trebale pojačavati degradaciju okoliša niti nanositi štetu okolišu ni klimi. Mjere koje se financiraju u okviru Instrumenta trebale bi biti u skladu s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima korisnika, njihovim nacionalno utvrđenim doprinosom i ambicijom za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. Instrumentom bi se trebalo doprinijeti mjerama ublažavanja i sposobnosti prilagodbe negativnim učincima klimatskih promjena te poticati otpornost na klimatske promjene.

Izmjena

(12) Aktivnosti u okviru Instrumenta trebale bi doprinijeti ostvarenju ciljeva održivog razvoja, *smanjenju nejednakosti, poticanju održivog dugoročnog rasta, ciljevima europskog zelenog plana,* Pariškog sporazuma i Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti i Konvencije Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije te ne bi trebale pojačavati degradaciju okoliša niti nanositi štetu okolišu ni klimi. Mjere koje se financiraju u okviru Instrumenta trebale bi biti u skladu s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima korisnika, njihovim nacionalno utvrđenim doprinosom i ambicijom za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. Instrumentom bi se trebalo doprinijeti mjerama ublažavanja i sposobnosti prilagodbe negativnim učincima klimatskih promjena te poticati otpornost na klimatske promjene.
Instrumentom bi se trebalo podupirati poticanje inovacija za MSP-ove i aktere socijalne ekonomije, kao i prijenos tehnologije za potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji; aktivnosti u okviru Instrumenta trebale bi uključivati politike za smanjenje nezaposlenosti mladih i odljeva mozgova iz zemalja zapadnog Balkana;
Aktivnostima u okviru Instrumenta trebalo bi predvidjeti procjene utjecaja na okoliš i javna savjetovanja o projektima koji utječu na zaštićena područja, bioraznolikost i zaštitu okoliša, uzimajući u obzir stajališta lokalne zajednice.

Amandman 3

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 13.

Tekst koji je predložila Komisija

(13) Provedba ove Uredbe trebala bi se

Izmjena

(13) Provedba ove Uredbe trebala bi se

voditi načelima jednakosti i nediskriminacije, kako su razrađena u strategijama za Uniju ravnopravnosti. Trebala bi promicati rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena i djevojčica te nastojati zaštititi i promicati prava žena i djevojčica u skladu s akcijskim planovima EU-a za rodnu ravnopravnost i relevantnim zaključcima Vijeća i međunarodnim konvencijama. Provedba Instrumenta trebala bi biti u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, a u okviru ulaganja i tehničke pomoći iz Instrumenta trebalo bi osigurati pristupačnost.

voditi načelima jednakosti i nediskriminacije, kako su razrađena u strategijama za Uniju ravnopravnosti, *poštovanjem radnih prava, zdravlja i sigurnosti na radu*. Trebala bi promicati rodnu ravnopravnost, *uključujući rješavanje problema razlika u plaći na temelju spola* i jačanje položaja žena i djevojčica te nastojati zaštititi i promicati prava žena i djevojčica u skladu s akcijskim planovima EU-a za rodnu ravnopravnost i relevantnim zaključcima Vijeća i međunarodnim konvencijama. Provedba Instrumenta trebala bi biti u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, a u okviru ulaganja i tehničke pomoći iz Instrumenta trebalo bi osigurati pristupačnost.

Amandman 4

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 15.

Tekst koji je predložila Komisija

(15) Uzimajući u obzir europski zeleni plan kao europsku strategiju održivog rasta i važnost postizanja ciljeva u području klime i bioraznolikosti u skladu s obvezama iz Međuinstitucijskog sporazuma, Instrument bi trebao doprinijeti postizanju općeg cilja da se 30 % proračunskih rashoda Unije namijeni klimatskim ciljevima te 7,5 % u 2024. i 10 % u 2026. i 2027. ciljevima u području bioraznolikosti. Najmanje 37 % bespovratne finansijske potpore koja se usmjerava putem WBIF-a trebalo bi biti namijenjeno klimatskim ciljevima. Instrumentom bi se trebale podupirati aktivnosti kojima se u potpunosti poštuju klimatski i okolišni standardi i prioriteti Unije te načelo „ne nanosi bitnu štetu” u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852⁸.

Izmjena

(15) Uzimajući u obzir europski zeleni plan kao europsku strategiju održivog rasta i važnost postizanja ciljeva u području klime i bioraznolikosti u skladu s obvezama iz Međuinstitucijskog sporazuma, Instrument bi trebao doprinijeti postizanju općeg cilja da se 30 % proračunskih rashoda Unije namijeni klimatskim ciljevima te 7,5 % u 2024. i 10 % u 2026. i 2027. ciljevima u području bioraznolikosti. Najmanje 37 % bespovratne finansijske potpore koja se usmjerava putem WBIF-a trebalo bi biti namijenjeno klimatskim ciljevima *radi postizanja klimatske neutralnosti*. Instrumentom bi se trebale podupirati aktivnosti kojima se u potpunosti poštuju klimatski i okolišni standardi i prioriteti Unije te načelo „ne nanosi bitnu štetu” u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852⁸.

⁸Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088, SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

⁸Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088, SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

Amandman 5

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 22.

Tekst koji je predložila Komisija

(22) Kako bi se osigurala učinkovita provedba Instrumenta, uključujući olakšavanje integracije korisnika sa zapadnog Balkana u europske lance vrijednosti, sva roba i materijali koji se financiraju i nabavljaju u okviru ovog Instrumenta trebali bi potjecati iz država članica, korisnika, ugovornih stranaka Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru i zemalja obuhvaćenih Prilogom I. Uredbi (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ i Prilogom I. Uredbi (EU) 2021/1529 te zemalja kojima je Komisija omogućila recipročan pristup vanjskoj pomoći u korisnicima, osim ako se roba i materijali ne mogu nabavljati pod razumnim uvjetima ni u jednoj od tih zemalja.

Izmjena

(22) Kako bi se osigurala učinkovita provedba Instrumenta, uključujući olakšavanje integracije korisnika sa zapadnog Balkana u europske lance vrijednosti, sva roba i materijali koji se financiraju i nabavljaju u okviru ovog Instrumenta trebali bi potjecati iz država članica, korisnika, ugovornih stranaka Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru i zemalja obuhvaćenih Prilogom I. Uredbi (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ i Prilogom I. Uredbi (EU) 2021/1529 te zemalja kojima je Komisija omogućila recipročan pristup vanjskoj pomoći u korisnicima *i zadovoljavati, kada je to moguće, visoke socijalne i okolišne kriterije*, osim ako se roba i materijali ne mogu nabavljati pod razumnim uvjetima ni u jednoj od tih zemalja, *a u tom slučaju nabava bi trebala biti u skladu s postojećim i budućim propisima EU-a o dužnoj pažnji u lancima opskrbe.*

---

¹⁰ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009, (SL L 209,

---

¹⁰ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009, (SL L 209,

14.6.2021., str. 1.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

14.6.2021., str. 1.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

Amandman 6

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 27.

Tekst koji je predložila Komisija

(27) Programi reformi trebali bi uključivati i objašnjenje sustava korisnika za učinkovito sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Instrumenta te aranžmane čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Instrumenta i drugih programa Unije te od drugih donatora.

Izmjena

(27) Programi reformi trebali bi uključivati i objašnjenje sustava korisnika za učinkovito sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Instrumenta te aranžmane čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Instrumenta i drugih programa Unije te od drugih donatora. **Programe reformi trebalo bi osmisliti i provoditi uz sudjelovanje svih relevantnih dionika u svakoj zemlji.**

Amandman 7

Prijedlog uredbe Uvodna izjava 29.

Tekst koji je predložila Komisija

(29) Komisija bi trebala ocijeniti svaki program reformi na temelju popisa kriterija utvrđenih u ovoj Uredbi. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji radi odobrenja programa reformi. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. Komisija će prema potrebi propisno uzeti u obzir Odluku Vijeća 2010/427/EU i ulogu Europske službe za vanjsko djelovanje, posebno pri praćenju ispunjavanja preduvjeta za potporu Unije.

Izmjena

(29) Komisija bi trebala ocijeniti svaki program reformi na temelju popisa kriterija utvrđenih u ovoj Uredbi. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji radi odobrenja programa reformi. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. Komisija će prema potrebi propisno uzeti u obzir Odluku Vijeća 2010/427/EU i ulogu Europske službe za vanjsko djelovanje, posebno pri praćenju ispunjavanja preduvjeta za potporu Unije. **Ocjenu programa reformi trebala bi provesti Komisija, uz pomoć neovisnih**

stručnjaka, među ostalim iz civilnog društva.

---

¹¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

---

¹¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Amandman 8

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

(a) ubrzanje tranzicije korisnika prema održivim i uključivim gospodarstvima koja su sposobna izdržati konkurentske tržišne pritiske jedinstvenog tržišta Unije te stabilnom ulagačkom okruženju;

Izmjena

(a) ubrzanje tranzicije korisnika prema održivim, *klimatski neutralnim* i uključivim gospodarstvima, *s niskim razinama nejednakosti*, koja su sposobna izdržati konkurentske tržišne pritiske jedinstvenog tržišta Unije te stabilnom ulagačkom okruženju;

Amandman 9

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – točka ca (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(c a) osiguranje toga da ulaganja obuhvaćena Instrumentom korisnicima omoguće veću ulogu u otpornim lancima vrijednosti EU-a, promiču povećano stvaranje vrijednosti i razvoj lokalnih industrija te njihov napredak duž lanca vrijednosti;

Amandman 10

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – točka e

Tekst koji je predložila Komisija

(e) ubrzanje zelene tranzicije u skladu sa zelenim programom za zapadni Balkan iz 2020. u svim gospodarskim sektorima, posebno sektoru energetike, uključujući tranziciju prema dekarboniziranom, klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu otpornom na klimatske promjene;

Izmjena

(e) ubrzanje zelene tranzicije u skladu sa zelenim programom za zapadni Balkan iz 2020. u svim gospodarskim sektorima, posebno sektoru energetike, uključujući **energetsku učinkovitost i** tranziciju prema dekarboniziranom, klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu otpornom na klimatske promjene **i zaštitu bioraznolikosti i okoliša;**

Amandman 11

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – točka g

Tekst koji je predložila Komisija

(g) poticanje inovacija, posebno za MSP-ove i potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji;

Izmjena

(g) poticanje inovacija, posebno za MSP-ove i potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji **pružanjem tehničke pomoći i prijenosom tehnologije;**

Amandman 12

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – točka h

Tekst koji je predložila Komisija

(h) poticanje kvalitetnog obrazovanja, ospozobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja te politika zapošljavanja;

Izmjena

(h) poticanje kvalitetnog obrazovanja, ospozobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja te politika zapošljavanja **i prihvaćanja konvencija Međunarodne organizacije rada, s naglaskom na rješavanju problema razlika u plaći na temelju spola i nezaposlenosti mladih;**

Amandman 13

Prijedlog uredbe

Članak 3. – stavak 2. – točka i

Tekst koji je predložila Komisija

(i) daljnje jačanje osnova na kojima počiva proces proširenja, uključujući vladavinu prava, demokraciju, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, među ostalim promicanjem neovisnosti pravosuđa, ojačane sigurnosti i borbe protiv prijevara, korupcije, organiziranog kriminala, financiranja terorizma, pranja novca, utaje poreza i poreznih prijevara; usklađenost s međunarodnim pravom; jačanje slobode medija i akademske slobode te poticajnog okruženja za civilno društvo; poticanje socijalnog dijaloga; promicanje rodne ravnopravnosti, nediskriminacije i tolerancije kako bi se zajamčilo i ojačalo poštovanje prava pripadnika manjina;

Izmjena

(i) daljnje jačanje osnova na kojima počiva proces proširenja, uključujući vladavinu prava, demokraciju, poštovanje ljudskih prava i **prava rada i** temeljnih sloboda, među ostalim promicanjem neovisnosti pravosuđa, ojačane sigurnosti i borbe protiv prijevara, korupcije, organiziranog kriminala, financiranja terorizma, pranja novca, utaje poreza i poreznih prijevara; usklađenost s međunarodnim pravom; jačanje slobode medija i akademske slobode te poticajnog okruženja za civilno društvo; poticanje socijalnog dijaloga; promicanje rodne ravnopravnosti **i smanjenja razlika u plaći na temelju spola**, nediskriminacije i tolerancije kako bi se zajamčilo i ojačalo poštovanje prava pripadnika manjina;

Amandman 14

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Suradnja u okviru Instrumenta temelji se na načelima djelotvornosti razvoja i promiče ta načela u svim modalitetima, a to su preuzimanje odgovornosti korisnika za razvojne prioritete, usmjerenost na rezultate, uključiva partnerstva, transparentnost i uzajamna odgovornost. Suradnja se temelji na djelotvornoj i učinkovitoj raspodjeli i upotrebi resursa.

Izmjena

1. Suradnja u okviru Instrumenta temelji se na načelima djelotvornosti razvoja i promiče ta načela u svim modalitetima, a to su preuzimanje odgovornosti korisnika za razvojne prioritete, usmjerenost na rezultate, uključiva partnerstva **i sudjelovanje u stvaranju politika koje obuhvaća civilno društvo i lokalne vlasti**, transparentnost i uzajamna odgovornost. Suradnja se temelji na djelotvornoj i učinkovitoj raspodjeli i upotrebi resursa.

Amandman 15

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

4. U aktivnostima u okviru Instrumenta vodi se računa o ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi klimatskim promjenama, biološkoj raznolikosti i zaštiti okoliša, ljudskim pravima, demokraciji, rodnoj ravnopravnosti i, ako je primjenjivo, smanjenju rizika od katastrofa te se podupire napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja, promicanjem integriranih djelovanja kojima se na koherentan način mogu stvoriti posredne koristi i ispuniti višestruki ciljevi. U tim se aktivnostima izbjegava nastajanje neupotrebljive imovine, a aktivnosti se vode načelima „nenanošenja štete” i „da se nikoga ne zapostavi” i pristupom uključivanja pitanja održivosti, na kojem se temelji europski zeleni plan.

Izmjena

4. U aktivnostima u okviru Instrumenta vodi se računa o ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi klimatskim promjenama, biološkoj raznolikosti i zaštiti okoliša, ljudskim **i radničkim** pravima, demokraciji, rodnoj ravnopravnosti i, ako je primjenjivo, smanjenju rizika od katastrofa te se podupire napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja, promicanjem integriranih djelovanja kojima se na koherentan način mogu stvoriti posredne koristi i ispuniti višestruki ciljevi, ***osiguravanjem procjena ekološkog učinka i javnih savjetovanja o projektima koji obuhvaćaju zaštićena područja, bioraznolikost i zaštitu okoliša, uzimajući u obzir stajališta lokalne zajednice.*** U tim se aktivnostima izbjegava nastajanje neupotrebljive imovine, a aktivnosti se vode načelima „nenanošenja štete” i „da se nikoga ne zapostavi” i pristupom uključivanja pitanja održivosti, na kojem se temelji europski zeleni plan.

Amandman 16

Prijedlog uredbe

Članak 4. – stavak 4.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

4.a EU osigurava i poboljšava usklađenost svojih vanjskih politika, a korisnici nastoje uskladiti svoje politike sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a;

Amandman 17

Prijedlog uredbe

Članak 5. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Preduvjeti za primanje potpore iz Instrumenta je da korisnici **nastave podržavati i poštovati** djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav i vladavinu prava, te da jamče poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Još jedan preduvjet je da se Srbija i Kosovo konstruktivno angažiraju na normalizaciji svojih odnosa kako bi mogli potpuno provesti sve svoje obveze koje proizlaze iz Sporazuma o putu prema normalizaciji i njegova Priloga o provedbi te svih prethodnih sporazuma o dijalogu te da sudjeluju u pregovorima o sveobuhvatnom sporazumu o normalizaciji odnosa.

Izmjena

1. Preduvjeti za primanje potpore iz Instrumenta je da korisnici **podržavaju i poštuju** djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav i vladavinu prava, te da jamče poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, **poštujući pritom ciljeve iz članka 3**. Još jedan preduvjet je da se Srbija i Kosovo konstruktivno angažiraju na normalizaciji svojih odnosa kako bi mogli potpuno provesti sve svoje obveze koje proizlaze iz Sporazuma o putu prema normalizaciji i njegova Priloga o provedbi te svih prethodnih sporazuma o dijalogu te da sudjeluju u pregovorima o sveobuhvatnom sporazumu o normalizaciji odnosa.

Amandman 18

**Prijedlog uredbe
Članak 5. – stavak 2.**

Tekst koji je predložila Komisija

2. Komisija prati ispunjavanje preduvjeta utvrđenih u stavku 1. prije oslobađanja sredstava za korisnike u okviru Instrumenta i tijekom cijelog razdoblja potpore koja se pruža u okviru Instrumenta, uzimajući u obzir posljednji paket za proširenje. Komisija može donijeti odluku u kojoj zaključuje da neki od tih preduvjeta nisu ispunjeni i, konkretno, uskratiti oslobađanje sredstava iz članka 21., neovisno o ispunjenju uvjeta plaćanja iz članka 16. stavka 3.

Izmjena

2. Komisija prati ispunjavanje preduvjeta utvrđenih u stavku 1. prije oslobađanja sredstava za korisnike u okviru Instrumenta i tijekom cijelog razdoblja potpore koja se pruža u okviru Instrumenta, uzimajući u obzir posljednji paket za proširenje. Komisija može donijeti odluku u kojoj zaključuje da neki od tih preduvjeta nisu ispunjeni i, konkretno, uskratiti oslobađanje sredstava iz članka 21., neovisno o ispunjenju uvjeta plaćanja iz članka 16. stavka 3. **Korisnici imaju mogućnost ispraviti nedostatke kako bi ispunili preduvjete, što će im omogućiti da, nakon pozitivne odluke Komisije, dobiju pristup sredstvima.**

Amandman 19

Prijedlog uredbe Članak 8. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. Sva roba i materijali koji se financiraju i nabavljaju u okviru ovog Instrumenta moraju potjecati iz bilo koje zemlje iz stavka 1. točaka (a) i (b), osim ako se roba i materijali ne mogu nabavljati pod razumnim uvjetima ni u jednoj od tih zemalja. Uz to primjenjuju se pravila o ograničenjima iz stavka 6.

Izmjena

3. Sva roba i materijali koji se financiraju i nabavljaju u okviru ovog Instrumenta moraju potjecati iz bilo koje zemlje iz stavka 1. točaka (a) i (b) *te, kad god je to moguće, ispunjavaju visoke socijalne i okolišne kriterije*, osim ako se roba i materijali ne mogu nabavljati pod razumnim uvjetima ni u jednoj od tih zemalja. *U tom slučaju, nabava bi trebala biti u skladu s postojećim i budućim propisima EU-a o dužnoj pažnji u lancima opskrbe.* Uz to primjenjuju se pravila o ograničenjima iz stavka 6.

Amandman 20

Prijedlog uredbe Članak 8. – stavak 6. – točka b

Tekst koji je predložila Komisija

(b) ako aktivnost ili određeni postupci dodjele utječu na sigurnost ili javni poredak, posebno u pogledu strateške imovine i interesa Unije, njezinih država članica ili bilo kojeg korisnika, uključujući sigurnost, otpornost i zaštitu cjelovitosti digitalne infrastrukture (uključujući infrastrukturu 5G mreže), komunikacijskih i informacijskih sustava i povezanih lanaca opskrbe.

Izmjena

(b) ako aktivnost ili određeni postupci dodjele utječu na sigurnost ili javni poredak, posebno u pogledu strateške imovine i interesa Unije, njezinih država članica ili bilo kojeg korisnika, uključujući sigurnost, otpornost i zaštitu cjelovitosti digitalne infrastrukture (uključujući infrastrukturu 5G mreže), komunikacijskih i informacijskih sustava i povezanih lanaca opskrbe *i ako djelovanje ili postupak dodjele nisu u skladu sa strategijom gospodarske sigurnosti.*

Amandman 21

Prijedlog uredbe Članak 11. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

5. Programi reformi moraju biti u skladu s općim načelima utvrđenima u članku 4.

Izmjena

5. Programi reformi moraju biti u skladu s općim načelima utvrđenima u članku 4. *i sastavljuju se na otvoren i transparentan način, uz savjetovanje sa svim dionicima.*

Amandman 22

Prijedlog uredbe

Članak 14. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

4. Za potrebe ocjene programa reformi koje dostave korisnici Komisiji mogu pomagati stručnjaci.

Izmjena

4. Za potrebe ocjene programa reformi koje dostave korisnici Komisiji mogu pomagati *neovisni* stručnjaci, *uključujući iz civilnog društva.*

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ ZA MIŠLJENJE PRIMIO INFORMACIJE**

Izvjestitelj za mišljenje izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.

POSTUPAK U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Naslov	Uspostava Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan	
Referentni dokumenti	COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD)	
Nadležni odbori Datum objave na plenarnoj sjednici	AFET 18.1.2024	BUDG 18.1.2024
Odbori koji su dali mišljenje Datum objave na plenarnoj sjednici	INTA 18.1.2024	
Izvjestitelj za mišljenje Datum imenovanja	Helmut Scholz 28.11.2023	
Članak 58. – Postupak u zajedničkom odboru Datum objave na plenarnoj sjednici	18.1.2024	
Datum usvajanja	19.2.2024	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	28 3 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Geert Bourgeois, Jordi Cañas, Paolo De Castro, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Dominik Tarczyński, Marie-Pierre Vedrenne, Iuliu Winkler, Jan Zahradil	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marek Belka, Udo Bullmann, Enikő Győri, Svenja Hahn, Sandra Kalniete, Lydie Massard, Manuela Ripa	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Pascal Arimont, Lukas Mandl, Tomas Tobé	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

28	+
NI	Enikő Győri, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Pascal Arimont, Anna-Michelle Asimakopoulou, Danuta Maria Hübner, Sandra Kalniete, Martine Kemp, Lukas Mandl, Gabriel Mato, Tomas Tobé, Iuliu Winkler
Renew	Jordi Cañas, Svenja Hahn, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Udo Bullmann, Paolo De Castro, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Heidi Hautala, Lydie Massard, Sara Matthieu, Manuela Ripa

3	-
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil

0	0

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani